

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 204/21
6.5.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Андреј Чиптелић, адвокат из Београда, Курсулина 13, против туженог "Инсајдер Тим" д.о.о. Београд – Стари град, Теразије 5/7, чији је пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, Сремска 9, ради заштите ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 129/18 од 14.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 6.5.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог "Инсајдер Тим" д.о.о. Београд – Стари град, и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 129/18 од 14.06.2021. године у ставовима првом, другом, трећем и петом изреке.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторско право тужиоца, тако што је дана .... године на сајту www.informer.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију "... " без назначења имена или псеудонима аутора и у непотпуној форми. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права неовлашћеним јавним саопштавањем фотографије из става првог изреке, износ од 17.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.06.2021. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде неимовинске штете због повреде ауторског права јавним саопштавањем фотографије из става првог изреке и то без назначења имена или псеудонима аутора износ од 20.000,00 динара, у непотпуној форми износ од 10.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 14.06.2021. године до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев у преосталом делу за накнаду неимовинске штете због повреде ауторског права јавним саопштавањем фотографије без назначења имена или псеудонима аутора преко досуђеног износа до траженог износа од 41.100,00 динара за износ од 21.100,00 динара – за накнаду неимовинске штете због повреде ауторског права јавним саопштавањем фотографије у непотпуној форми, преко досуђеног износа

од 10.000,00 динара до траженог износа од 41.100,00 динара за износ од 31.100,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 07.06.2021. године, до исплате. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 62.620,00 динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставовима првом, другом, трећем и петом изреке из свих разлога прописаних одредбом чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео.

Испитујући побијану пресуду у границама законских овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/2011, 49/2013-одлука Уставног суда, 74/2013-одлука Уставног суда, 55/2014, 87/2018 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе, није учињена ни битна повреда из тачке 12. исте законске одредбе, будући да изрека пресуде непротивречи разлозима који су дати о свим битним чињеницама на јасан и непротивречан начин, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије “...”, која је настала у Каленићу на манифестацији “Прођох Левач, прођох Шумадију”, на којој је приказан интересантан за такмичење препознатљив моменат у коме су двојица људи развукла своје бркове од по 70 – 80 цм. У време настанка фотографије тужилац је био запослен у ..., али фотографију није сачинио у склопу свог радног задатка, нити ју је уступио ..., већ је исту направио за викенд, током свог слободног времена и објавио је на свом сајту, на свом фејсбук профилу који није отворен за јавност, у монографији чији је коаутор, са другим фотографијама, где је назначено да је он аутор фотографије “...”. Тужени је фотографију јавно саопштио на свом интернет сајту www.informer.rs, дана .... године, без сагласности тужиоца, исечену са свих страна са иницијалима Р.Б., који нису тужиочеви. Тужилац није члан УЛУПУДС-а, аутор је фото-монографија: “...”, “...”, “...”, “Т...” и др., члан је НУНС-а и Фото Савеза Србије. Права на овој фотографији није пренео ни на кога, па ни на ТО Рековац, нити му је познато да је на сајту те ТО, фотографија била саопштена. Тужилац је у току 2012. године своје фотографије уступао на коришћење по цени од 11.500,00 динара.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима, које је првостепени суд правилно ценио у складу са одредбом члана 8. ЗПП. Жалбом туженог није са успехом доведено у сумњу утврђено чињенично стање, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази усмислу члана 372. став 1. ЗПП.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио одредбе чл. 2, 9, 15, 16, 17, 30, 102, 205. Закона о ауторском и сродним правима – ЗАСП (“Службени гласник РС”, бр.104/2009, 99/2011, 119/2012,

29/2016- одлука Уставног суда), када је закључио да је тужени повредио тужиочева морална и имовинска ауторска права, јер је без његовог знања и одобрења неовлашћено јавно саопштио и учинио доступним јавности предметну фотографију, без назначења имена тужиоца као аутора и у непотпуној форми и тиме му нанео имовинску и неимовинску штету, чију је накнаду одмерио правилном применом одредаба чл. 200. став 1. Закона о облигационим односима – ЗОО и 232. ЗПП, у погледу неимовинске штете и тарифника УЛУПДС-а о минималним ценама употребе фотографија, у погледу имовинске штете, те на тако одмерене износе досудио тужиоцу законску затезну камату почев од пресуђења до исплате, на основу чл. 189. став 2. и 277. став 1. ЗОО.

По оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је у својој одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге у погледу основа одговорности туженог, које прихвата другостепени суд, а који се наводима жалбе туженог не доводе у сумњу. Наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца у смислу одредбе члана 2. став 2. тачка 9. ЗАСП, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбом члана 202. у вези са чланом 14. - 18. истог закона, којом су заштићена морална права аутора, као и са одредбом члана 19. којом су заштићена имовинска права аутора. Накнада нематеријалне штете тужиоцу припада с обзиром на одредбе чл. 15. и 17. истог закона пошто тужилац није означен као аутор фотографије навођењем имена, псеудонима или знака, иако је с обзиром на облик јавног саопштавања то било могуће, као и у вези са одредбом члана 17. истог закона, пошто су тужиочеве фотографије саопштене у измењеном облику без сагласности тужиоца. Поступањем туженог супротно наведеним одредбама закона (јавним саопштавањем тужиочеве фотографије без његове сагласности и без назначења тужиоца као аутора, те њеним неовлашћеним изменама) тужени је повредио ауторска права тужиоца по више основа у смислу члана 204. ЗАСП, што је правилно утврдио и првостепени суд, па је стога тужилац овлашћен да тражи заштиту свог дела у смислу одредбе члана 205. ЗАСП и то како њену нематеријалну компоненту (став 2.) због повреде моралних права, тако и њену материјалну компоненту (став 1. тачка 5.) због повреде имовинских права.

Нису основани жалбени наводи туженог да првостепени суд није дао јасне разлоге за закључак о ауторству тужиоца, тј. активној легитимацији тужиоца. Ово из разлога што је током поступка ауторство учињено неспорним, а произлази и из достављених тужиочевих дигиталних фајлова фотографија и његовог исказа коме је првостепени суд у потпуности поклатио веру, због чега је правилно оценио као неоснован приговор недостатка активне легитимације. Супротно наводима жалбе, у смислу одредбе члана 231. став 3. ЗПП на туженом, а не на тужиоцу, је био терет доказивања, односно оспоравања ове законске претпоставке. Другим речима, терет доказивања чињенице да тужилац није аутор предметних фотографија је био на туженом, у ком циљу је тужени, а не тужилац, могао предложити извођење доказа вештачњем на које се указује жалбом, што тужени није предложио у првостепеном поступку.

Стога, правилно је утврђено да је тужилац аутор спорне фотографије и сагласно одредби члана 15. тог закона, аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног

саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно. У конкретном случају, на сајту туженог је саопштена фотографија чији је аутор тужилац без назначења његовог имена као аутора, већ су на њој означени иницијали Р.Б., због чега је повређено морално право тужиоца на патернитет у односу на предметно ауторско дело, па због учињене повреде тужиоцу припада право на накнаду неимовинске штете коју због те повреде трпи. Исто тако, првостепени суд је правилно закључио да тужиоцу припада право на накнаду имовинске штете, с обзиром да сагласно одредби члана 19. истог закона аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела, као и да за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада ако овим законом или уговором није друкчије одређено. Чланом 20. став 1. истог закона прописано је и да аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целисти или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин, а чланом 30. да аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање дела, укључујући чињење дела доступним јавности жичним или бежичним путем на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере. Имајући у виду цитиране одредбе, у конкретном случају јавним саопштавањем фотографија на интернет сајту туженог и омогућавањем неограниченом броју лица да их преузму без овлашћења тужиоца као аутора, повређена су ауторска имовинска права тужиоца, то је тужени, који је на свом интернет сајту омогућио такву повреду, у обавези да тужиоцу накнади причињену имовинску штету.

Супротно наводима жалбе, правилно је првостепени суд одмерио висину накнаде штете која тужиоцу припада, правилном применом одредаба члана 232. ЗПП и члана 200. ЗОО. У складу са одредбама члана 169. и 170. ЗАСП одмерена је имовинска штета примерено врсти и начину искоришћавања ауторског дела, на основу објективних критеријума који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у ценовнику УЛУПДС-а о минималним ценама употребе фотографија. Сам ценовник сачињен је на основу квалитета, оригиналности, сложености и актуелности дела, могућности продаје дела, материјалне користи коју друга страна постиже коришћењем дела и других услова. Према томе, правилно је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског дела исплати износ од 17.700,00 динара, са законском затезном каматом од 14.06.2021. године до исплате, имајући у виду ценовник УЛУПДС-а., и имајући у виду и цене по којима је према својим ауторским уговорима тужилац продавао наручене законито коришћене фотографије. Правилно су одмерени и износи накнаде неимовинске штете (20.000,00 динара због јавног саопштавања без назначења имена или псеудонима аутора и 10.000,00 динара због неовлашћене измене), уз уважавање значаја повређеног добра, али и вођења рачуна о циљу коме служи правична новчана накнада, те да се њоме не може погодовати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Износ накнаде неимовинске штете правилно је одмерена имајући у виду све субјективне и објективне околности конкретног случаја, и по мишљењу овог суда, представља правичну новчану накнаду и адекватну материјалну сатисфакцију тужиоцу за претрпљене душевне болове. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу на досуђене износе накнаде штете плати и законску затезну камату почев од 14.06.2021. године када

је донета првостепена пресуда па до исплате, сагласно одредби члана 277. ЗОО.

Без утицаја су на правилност побијане пресуде и наводи у жалби којима се указује на одлуке у којима је заузет другачији правни став код обрачуна висине накнаде штете, будући да судска пракса у нашем правном систему не представља извор права. Несумњиво право грађана на једнаку заштиту права не значи и обавезност примене правних ставова из раније донетих судских одлука, пошто би се тиме ограничило право грађана на правично суђење, такође зајемчено Уставом, по коме свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року расправи све аспекте конкретног случаја и донесе правилну одлуку о његовом праву. С обзиром да је одредбом члана 145. Устава прописано да се судске одлуке заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона, а одредбом члана 1. Закона о судијама, да је судија независан у поступању и доношењу одлуке и да суди и пресуђује на основу Устава, закона и других општих аката, потврђених међународних уговора, општеприхваћених правила међународног права, раније донете судске одлуке (судска пракса) не представљају извор права у Републици Србији.

Другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе туженог, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије одлуке у овој парници.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредбе чл.390. ЗПП, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду као у ставу првом изреке ове пресуде.

Неосновани су наводи жалбе да је првостепени суд погрешно применио материјално право - одредбу члана 153. став 2. ЗПП приликом одлучивања о трошковима поступка, имајући у виду да је одлука о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке побијане пресуде донета правилном применом одредаба чл. 153. став 3, 154. и 163. ЗПП и 277. ЗОО, с обзиром на исход спора и постигнути успех странака, а трошкови правилно обрачунати применом важеће Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, те је другостепени суд исту потврдио, применом члана 401. тачка 2. ЗПП.

Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић